

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 28.3.2019
COM(2019) 157 final

ZPRÁVA KOMISE RADĚ

**o pokroku členských států v oblasti přistoupení k Mezinárodní úmluvě Mezinárodní
námořní organizace o normách výcviku, kvalifikace a strážní služby pracovníků
na rybářských plavidlech v souladu s článkem 2 rozhodnutí Rady (EU) 2015/799**

ZPRÁVA KOMISE RADĚ

o pokroku členských států v oblasti přistoupení k Mezinárodní úmluvě Mezinárodní námořní organizace o normách výcviku, kvalifikace a strážní služby pracovníků na rybářských plavidlech v souladu s článkem 2 rozhodnutí Rady (EU) 2015/799

1. Úvod

Rozhodnutím Rady (EU) 2015/799 ze dne 18. května 2015¹ se členské státy zmocňují, aby se v zájmu Evropské unie staly smluvní stranou Mezinárodní úmluvy Mezinárodní námořní organizace (IMO) o normách výcviku, kvalifikace a strážní služby pracovníků na rybářských plavidlech (STCW-F, dále jen „úmluva STCW-F“), která byla přijata dne 7. července 1995 a vstoupila v platnost dne 29. září 2012. Členy IMO jsou všechny členské státy EU.

Tato úmluva významně přispívá nejen k ochraně rybářů, ale také k zajištění bezpečnější mezinárodní lodní dopravy. Podporuje bezpečnost lidského života a majetku na moři, a přispívá tak i k ochraně mořského prostředí. Vzhledem k tomu, že rybolov na moři je jedním z nejrizikovějších povolání, přičemž rybářská plavidla a jejich posádky na volném moři čelí stejným nebezpečím a rizikům jako obchodní námořní plavidla, náležitá odborná příprava a kvalifikace jsou nezbytným prostředkem ke snížení počtu nehod a zvýšení bezpečnosti a ochrany posádky na palubě, jakož i námořní bezpečnosti.

Úmluva STCW-F má kromě toho velký význam i v souvislosti s volným pohybem pracovníků. Může se tak zvýšit mobilita rybářů, neboť budou moci pracovat na palubě rybářských plavidel všech členských států, které jsou stranami úmluvy STCW-F. Harmonizace jejich kvalifikací zavedením společné minimální úrovně odborné přípravy pracovníků rybářských plavidel proto nejen zvýší bezpečnost na moři, ale také dále usnadní volný pohyb pracovníků. Navíc se vytvoří rovné podmínky v EU i ve vztahu k třetím zemím.

Pracovníci na rybářských plavidlech v současnosti nejsou chráněni stejným způsobem jako námořníci v odvětví námořní dopravy, na něž se vztahuje téměř stejná Mezinárodní úmluva o normách výcviku, kvalifikace a strážní služby námořníků (dále jen „úmluva STCW“). Zatímco úmluva STCW byla ratifikována 164 smluvními státy na celém světě, včetně všech 28 členských států EU, a byla provedena v právu EU prostřednictvím směrnic 2008/106/ES, 2009/16/ES a 2012/35/ES², úmluvu STCW-F ratifikovalo 26 smluvních států z celého světa, z nichž pouze devět jsou členské státy EU.

¹ Rozhodnutí Rady (EU) 2015/799 ze dne 18. května 2015, kterým se členské státy zmocňují, aby se v zájmu Evropské unie staly smluvní stranou Mezinárodní úmluvy Mezinárodní námořní organizace o normách výcviku, kvalifikace a strážní služby pracovníků na rybářských plavidlech, Úř. věst. L 127, 22.5.2015, s. 20.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/106/ES ze dne 19. listopadu 2008 o minimální úrovni výcviku námořníků (přepracované znění), Úř. věst. L 323, 3.12.2008, s. 33. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/16/ES ze dne 23. dubna 2009 o státní přístavní inspekci, Úř. věst. L 131, 28.5.2009, s. 57. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/35/ES ze dne 21. listopadu 2012, kterou se mění směrnice 2008/106/ES o minimální úrovni výcviku námořníků, Úř. věst. L 343, 14.12.2012, s. 78.

Z těchto důvodů sociální partneři EU v odvětví mořského rybolovu³ prostřednictvím svého odvětvového sociálního dialogu pro mořský rybolov opakovaně zdůraznili význam provádění mezinárodních úmluv o bezpečnosti a pracovních podmínkách na palubě rybářských plavidel a vyzvali členské státy a EU, aby přijaly příslušná opatření.

Svou odhodlanost zde v rámci iniciativy EU v oblasti správy oceánů⁴ prokázaly také orgány EU. Rada v závěrech ze dne 4. dubna 2017⁵ i Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 16. ledna 2018⁶ vyzývají k podpoře rovných podmínek na trhu práce v námořnictví a k zajištění spravedlivého zacházení, k účinnému provádění příslušných mezinárodních úmluv a k vytvoření harmonizovaného sociálního rámce pro námořní činnosti ve vodách EU.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti se všechny členské státy, které mají rybářská plavidla plující pod jejich vlajkou nebo přístavy přijímající námořní rybářská plavidla spadající do oblasti působnosti úmluvy STCW-F nebo instituce pro výcvik pracovníků rybářských plavidel, důrazně vybízejí k tomu, aby se staly smluvními stranami úmluvy. Kromě toho by k tomu, aby se staly stranami úmluvy STCW-F s cílem podporovat bezpečnost a pracovní podmínky na palubě rybářských plavidel a usilovat o rovné podmínky na celosvětové úrovni, měly být vybízeny také třetí země.

2. Právní základ

Rozhodnutím Rady (EU) 2015/799 se členské státy zmocňují, aby se staly stranami úmluvy STCW-F. Udělení povolení ze strany EU bylo nezbytné vzhledem k tomu, že ustanovení pravidla 7 kapitoly I přílohy úmluvy spadá do výlučné pravomoci Unie, pokud jde o pravidla Unie pro uznávání odborných kvalifikací některých kategorií pracovníků rybářských plavidel. Úmluva má rovněž dopad na ustanovení Smlouvy, zejména na čl. 100 odst. 2 SFEU, jakož i na sekundární právní předpisy EU, zejména na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES⁷ pokud jde o občany Unie, kteří mají odpovídající průkazy způsobilosti vydané členským státem nebo třetí zemí.

Rozhodnutí Rady (EU) 2015/799 nejen umožňuje, aby členské státy EU ratifikovaly úmluvu STCW-F, ale rovněž je vyzývá, aby tak učinily. Je důležité, aby všechny členské státy EU úmluvu ratifikovaly s cílem vytvořit rovné podmínky a zabránit nesrovnalostem mezi mezinárodním právem a právem Unie.

³ Všeobecná konfederace zemědělských družstev v Evropské unii (COGECA), Evropská federace pracovníků v dopravě (ETF) a Sdružení vnitrostátních organizací rybářských podniků (Europêche).

⁴ Společné sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů s názvem „Mezinárodní správa oceánů: příspěvek EU k odpovědné správě oceánů“, JOIN(2016) 49 final, ze dne 10. listopadu 2016.

⁵ Závěry Rady o „Mezinárodní správě oceánů: příspěvek EU k odpovědné správě oceánů“ (8029/17) ze dne 4. dubna 2017.

⁶ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. ledna 2018 o mezinárodní správě oceánů: agenda pro budoucnost našich oceánů v souvislosti s cíli udržitelného rozvoje pro rok 2030 (2017/2055 (INI)).

⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací, Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 22.

V této souvislosti a s cílem sledovat pokrok, jehož členské státy EU při ratifikaci úmluvy dosáhly, se v článku 2 rozhodnutí Rady (EU) 2015/799 požaduje, aby Komise předložila Radě tuto zprávu o pokroku.

3. Zdroj informací pro tuto zprávu

Dne 16. března 2018 požádala Komise písemně členské státy, aby ji informovaly o svém záměru ratifikovat úmluvu STCW-F. Poté, co obdržela pouze čtyři odpovědi, byly stálým zastoupením členských států, které neodpověděly, zaslány dvě upomínky. Nakonec odpovědělo celkem 20 členských států. Tři z osmi členských států, které dosud neodpověděly, úmluvu již ratifikovaly. Pokud jde o informace týkající se ratifikace ze strany členských států, byly získány z internetových stránek IMO věnovaných stavu ratifikace.

4. Současný stav úmluvy STCW-F: ratifikace členskými státy

Z celkového počtu 26 smluvních států⁸ na celosvětové úrovni ratifikovalo úmluvu STCW-F devět členských států: **Belgie, Dánsko, Litva, Lotyšsko, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko a Španělsko.**

Pokud jde o ostatních 19 členských států, podařilo se získat tyto informace:

Na ratifikaci pracuje šest členských států: **Francie, Irsko, Německo, Řecko, Spojené království a Švédsko.** Řecko a Švédsko ve svých odpovědích poukázaly na probíhající práce na revizi stávající úmluvy.

Čtyři členské státy nepovažují ratifikaci úmluvy STCW-F vzhledem ke stavu svého loďstva za nezbytnou. **Estonsko** informovalo Komisi, že uplatňuje požadavky na udělování průkazů způsobilosti podle úmluvy STCW na posádky působící na palubě rybářských plavidel s délkou větší než 24 metrů. Estonsko nemá v úmyslu podniknout kroky směřující k ratifikaci úmluvy STCW-F vzhledem k malé velikosti svého odvětví rybolovu a omezenému počtu plavidel o délce větší než 24 metrů (celkem 24 plavidel). **Finsko** ratifikaci úmluvy STCW-F nezhájilo a uvedlo, že do oblasti působnosti této úmluvy by spadalo pouze několik rybářských plavidel plujících pod finskou vlajkou. **Slovinsko** se domnívá, že úmluvu STCW-F nepotřebuje vzhledem k tomu, že všechna plavidla slovinského rybářského loďstva mají délku méně než 24 metrů a výkon jejich motoru je nižší než 750 kW. **Bulharsko** má za to, že nemá žádná plavidla, na která by se úmluva STCW-F vztahovala.

⁸ Belgie, Dánsko, Island, Jihoafrická republika, Kanada, Kiribati, Konžská republika, Litva, Lotyšsko, Maroko, Mauritánie, Namibie, Nauru, Nizozemsko, Norsko, Nový Zéland, Palau, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Rusko, Sierra Leone, Svatá Lucie, Sýrie, Španělsko, Ukrajina.

Čtyři vnitrozemské země (**Česká republika, Lucembursko, Maďarsko a Rakousko**) informovaly Komisi, že úmluvu neratifikují, protože nemají rybářská plavidla, rybářské přístavy ani instituce odborné přípravy pro práci na palubě rybářských plavidel.

Z členských států, které úmluvu STCW-F neratifikovaly, na žádost o informace neodpověděly: **Chorvatsko, Itálie, Kypr, Malta a Slovensko.**

5. Závěr

Ratifikace a provádění mezinárodních úmluv, jako je úmluva STCW-F, mají zásadní význam pro zlepšení situace posádek pracujících na palubách rybářských plavidel, snížení počtu a závažnosti pracovních úrazů a podporu rovných podmínek pro odvětví rybolovu EU v Unii i mimo ni.

Ratifikace této úmluvy navíc usnadní volný pohyb pracovníků mezi členskými státy, neboť na základě mezinárodních norem stanoví minimální úroveň odborné přípravy pro pracovníky rybářských plavidel.

Komise podotýká, že ne všechny členské státy, které mají rybářská plavidla plující pod jejich vlajkou nebo přístavy přijímající námořní rybářská plavidla spadající do oblasti působnosti úmluvy STCW-F nebo instituce pro výcvik pracovníků rybářských plavidel, tuto úmluvu ratifikovaly nebo mají v úmyslu ji ratifikovat.

Komise zejména konstatuje, že některé členské státy nemají v úmyslu ratifikovat úmluvu STCW-F z důvodu, že nemají žádné plavidlo spadající do oblasti její působnosti, nebo mají jen malé loďstvo rybářských plavidel o délce větší než 24 metrů nebo o výkonu motoru vyšším než 750 kW. Úmluva STCW-F ale obsahuje důležitá ustanovení, která se vztahují na všechna rybářská plavidla bez ohledu na jejich délku a/nebo výkon motoru, například ustanovení o základním bezpečnostním výcviku (pravidlo 1 kapitoly III) a ustanovení o strážní službě (pravidlo 1 kapitoly IV). Kromě toho se také členské státy, které mají přístavy přijímající námořní rybářská plavidla spadající do oblasti působnosti úmluvy STCW-F, nebo instituce pro výcvik pracovníků rybářských plavidel, v rozhodnutí Rady (EU) 2015/799 vybízejí k tomu, aby se staly smluvními stranami této úmluvy.

Členské státy se vyzývají, aby splnily své závazky a dokončily ratifikační postupy a podpořily Komisi v jejím úsilí o podporu bezpečnosti na palubě a na moři. Ratifikací úmluvy STCW-F všemi dotčenými členskými státy se zajistí soudržný a aktualizovaný mezinárodní rámec a podpoří rovné podmínky pro plavidla plující pod vlajkou EU a jejich posádku v rámci EU i mimo ni.

Komise vyzývá Radu, aby vzala tuto zprávu o pokroku na vědomí.